

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa K.K.R.
przeciwko H.S. i J.Y.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 sierpnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego J.A.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 lipca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanego J.Y. na rzecz powódki kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata E.S. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących

rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skonfrontowanie zaskarżonego orzeczenia z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by spełniona została przesłanka oczywistej zasadności skargi, we wskazanym wyżej rozumieniu. Oczywistej zasadności skargi skarżący upatrywał w rażącym naruszeniu przepisów postępowania, ujętych w podstawach kasacyjnych, w szczególności art. 227, art. 217 § 2 i § 3, art. 247 k.p.c. oraz art. 320 k.p.c. W motywach wniosku zarzucił, że Sąd pierwszej instancji błędnie oddalił jego wnioski dowodowe, natomiast Sąd drugiej instancji niezasadnie podzielił to stanowisko, co doprowadziło do wadliwego przyjęcia, że strony łączyła umowa

pożyczki, a nie umowa o współpracy. Ponadto Sąd Apelacyjny nie rozważył z urzędu możliwości rozłożenia zasądzzonego świadczenia na raty.

Skarżący we wniosku zarzuca błędne procedowanie przez Sąd pierwszej instancji w zakresie oddalenia jego wniosków dowodowych, podczas gdy skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia przysługującym od orzeczeń, wydanych przez Sąd drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). W analizowanym przypadku to Sąd pierwszej instancji oddalił wnioski dowodowe pozwanego, w stosunku do której to czynności nie zgłoszono zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c. (k. 249 verte). Aprobata przez Sąd Apelacyjny postanowienia dowodowego Sądu Okręgowego już z tej przyczyny nie może być traktowana jako kwalifikowane naruszenie prawa.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że zastosowanie sędziowskiego moratorium i odroczenie terminu spełnienia zasądzzonego świadczenia nie wymaga wniosku pozwanego ponieważ mieści się on w dalej idącym jego żądaniu, jakim było żądanie oddalenia powództwa (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012r., III CZP 35/12, Biul. SN 2012/6/10). Jednak charakter tej regulacji upoważniającej sąd do konstytutywnej ingerencji w treść istniejącego stosunku prawnego przez przekształcenie objętego nim świadczenia jednorazowego na świadczenie o charakterze ratalnym, dla przyjęcia że jej nie zastosowanie z urzędu stanowi o oczywistym naruszeniu prawa, wymaga wystąpienia szczególnie ewidentnego wypadku (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2015 r., II CSK 383/14, OSNC –ZD 2016/3/59, z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CSK 409/14, nie publ., i z dnia 3 kwietnia 2014 r., V CSK 302/13, nie publ.). W sprawie tak nie jest skoro zarówno powódka, jak i pozwany mają trudną sytuację majątkową, która stanowiła podstawę zwolnienia ich od kosztów sądowych, powódka zrezygnowała z dochodzenia odsetek umownych od udzielonych pożyczek, a pozwany nie rozliczył się z pożyczonych pieniędzy, mimo upływu kilku lat od uzgodnionego przez strony terminu zwrotu (31 października 2013 r.) W takich okolicznościach nie rozważenie przez Sąd drugiej instancji z urzędu zastosowania art. 320 k.p.c., nie przekonuje o realizacji przesłanki oczywistej zasadności skargi.

W pozostałym zakresie istota zarzutów skargi, z którymi skarżący wiąże jej oczywistą zasadność, polega na zakwestionowaniu poczynionych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny dowodów, z których wynika, że strony zawarły trzy umowy pożyczki na łączną kwotę 153.100 zł, a które to kwestie usuwają się spod kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 3 k.p.c.).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015, poz. 1800) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016, poz. 1668).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 6 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016, poz. 1714).